

บทความพิเศษของ อ.เชียวชาญ รัตนามัทธนะ

ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก (พ.ศ.2531-2550) ของสมาคมบริหารงานจัดซื้อและซัพพลายเชนแห่งประเทศไทย

ฉบับที่ 019

กุมภาพันธ์ 2552

สอบถามปรึกษาหารือได้ที่

☎ 08 1628 7855

cheocharn@hotmail.com

cheocharn

cheocharn

จะลด Cost ต้องคำนึงถึง CSR ด้วย Cost savings with CSR Awareness

การทำงานของฝ่ายจัดซื้อยุคใหม่จะต้องระมัดระวังการละเมิด CSR ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ไม่ว่าจะละเมิดโดยฝ่ายจัดซื้อเองหรือโดยฝ่ายซัพพลายเออร์ก็ตาม สำหรับท่านที่ยังไม่คุ้นกับขอธิบายสั้น ๆ ว่า CSR คือความรับผิดชอบต่อสังคมในการดำเนินธุรกิจ (Corporate Social Responsibility) ซึ่งในวงการจัดซื้อจัดหามีเรื่องที่จะต้องพิจารณาถึง 10 ประเด็นด้วยกัน ฉบับนี้จะขอยกตัวอย่างมาให้พิจารณาสัก 2 ประเด็นก่อนนะครับ

Environmental responsibility - สมมติเหตุการณ์ว่าบริษัทแห่งหนึ่งต่อต้านการใช้กระดาษรีไซเคิล อีกทั้งยังติดต่อบริษัทซัพพลายเออร์ที่ปล่อยของเสียลงแม่น้ำลำคลองก่อนจะผ่านระบบบำบัด

ความคิดของผู้ไม่ใส่ใจต่อ CSR – การใช้ของประเภทรีไซเคิลอาจเป็นการเพิ่มต้นทุนธรรมชาติย่อมสร้างของขึ้นมาใหม่ทดแทนเองแหละ ไม่ต้องไปห่วงใยช่วยเหลือธรรมชาติให้มากมายมากเรื่อง อีกทั้งการหาของประเภทรีไซเคิลก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย หรือแม้หาได้ก็อาจจะไม่คุณภาพดีเหมือนของใหม่ หรือถ้าได้คุณภาพดีราคาก็แพง ฉะนั้นเป็นนักจัดซื้อไม่ใช่นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ใช่หน้าที่ของฉันทันทีที่จะต้องไปสั่งสอนแนะนำซัพพลายเออร์ให้ทำอย่างโน้นทำอย่างนี้

ความคิดของผู้ดี – สิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อทุกคน ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงตรากฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมออกมาให้ผู้คนต้องปฏิบัติตาม การให้ความใส่ใจและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในวันนี้จะส่งผลต่อเนื่องไปถึงคนรุ่นต่อไป ธรรมชาติไม่สามารถสร้างของทดแทนได้ทุกอย่างเสมอไป และแม้จะทำได้แต่ก็อาจใช้เวลายาวนานมาก ผลลัพธ์ที่ประเภทรีไซเคิลหลายอย่างมีคุณภาพเหมือนของใหม่ ถ้าไม่บอกก็ไมรู้ ผลลัพธ์ที่รีไซเคิลบางอย่างมีคุณภาพด้อยลงไปบ้างแต่ก็สามารถใช้กับงานบางประเภทได้ ของรีไซเคิลบางตัวแม้จะทำให้ต้นทุนแพงขึ้นแต่ถ้าไม่เหลือบ่ากว่าแรงก็น่าจะช่วยกันซื้อไปใช้บ้าง อีกทั้งการหลีกเลี่ยงการใช้เคมีภัณฑ์บางตัวที่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมแล้วใช้ตัวอื่นทดแทนแม้จะต้นทุนแพงขึ้น ก็เป็นสิ่งที่ควรทำ

สรุป - โดยปกติแล้วผู้ทำงานรับผิดชอบต่อการจัดซื้อและว่าจ้างจะมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณค่าในซัพพลายเชน จึงควรกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ทุกฝ่ายให้ความสนใจรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental responsibility) สินค้าหรือวัตถุดิบบางตัวที่อยู่ในข่ายของ Tactical acquisition (สินค้าที่ความเสี่ยงต่ำและมูลค่าการใช้สอยต่อปีต่ำ) แม้จะต้องมี

ต้นทุนสูงขึ้นบ้างแต่ก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในภาพรวมแต่อย่างใด เราทุกคนทุกบริษัทต่างก็มีส่วนได้เสียในการดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ การให้ความสนใจและช่วยกันรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนพึงปฏิบัติ มิใช่เอาไรต์เอาเปรียบปล่อยให้คนอื่นทำและสร้างสรรค์ แต่ตัวเองก็เป็นฝ่ายทำลาย นักจัดซื้อต้องให้ความสนใจแม้ว่าซัพพลายเออร์รายนั้นจะอยู่คนละประเทศกับนักจัดซื้อก็ตาม

ผมขออ้างบทความที่ผมเขียนไว้ในฉบับที่ 13 เรื่องคุณ Li Yanling สาวจีนซึ่งเป็น Senior Buyer และเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายโลจิสติกส์ของคณะกรรมการจัดการแข่งขันโอลิมปิกจีน เธอถูกผู้สื่อข่าวจากอังกฤษถามว่า ในการจัดซื้อว่าจ้างนั้นให้ความสนใจเรื่อง CSR บ้างหรือไม่ (หมายเหตุ – คนยุโรปและอเมริกันไม่ค่อยใส่ใจเงินในเรื่อง CSR สักเท่าไรนัก) เธอยืนยันว่าให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งทั้งต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่นการใช้ Pallet ที่ทำจากกระดาษรีไซเคิล เธอยังบอกด้วยว่าซัพพลายเออร์หลายรายถูกเธอปฏิเสธเพราะมิได้ปฏิบัติในเรื่อง CSR เป็นต้นว่าหวั่นผิดระเบียบดับเพลิงของบางเจ้าที่ใช้สารเคมี เป็นต้น

Human rights – สมมติว่าบริษัทแห่งหนึ่งจัดซื้อหรือว่าจ้างงานจากโรงงานแห่งหนึ่งในประเทศยากจนและด้อยพัฒนา ซึ่งมีข่าวคราวเสมอว่าที่นั่นมีการกดขี่แรงงานและละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ก็แกล้งทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ เนื่องจากที่นั่นค่าแรงถูกดี

ความคิดของฝ่ายไม่ยึดถือ CSR – ไม่ใช่เรื่องที่เราจะต้องไปสอดรู้สอดเห็นว่าเขากดขี่แรงงานกันหรือไม่ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนกันอย่างไร และบางทีคนงานที่นั่นเขาก็ไม่เดือดร้อนอะไรกับสภาพการจ้างแบบนั้น เพราะยังไ้ดีกว่าไม่มีงานทำหรือไม่จะมีกิน

ความคิดของฝ่ายดี – ไม่ควรนิ่งดูดายปล่อยให้มนุษย์ถูกกดขี่หรือสิทธิของเขาถูกรุกราน ยิ่งไปจัดซื้อว่าจ้างกับเขาด้วยก็เท่ากับเป็นการสนับสนุนให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหนักเข้าไปอีก

สรุป – เรื่องสิทธิมนุษยชน (Human rights) ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ผู้ทำงานรับผิดชอบการจัดซื้อและว่าจ้างจะต้องดูแลตลอดซัพพลายเชนทั้งต้นน้ำและท้ายน้ำ (upstream and downstream supply chain) มิให้สิทธิดังกล่าวถูกละเมิด เราจะมีสุขได้อย่างไรถ้าสามารถทำ Cost saving ได้โดยการสั่งซื้อหรือว่าจ้างจากโรงงานที่กดขี่แรงงาน ให้คนงานทำงานวันละ 16 ชั่วโมงโดยได้รับค่าแรงน้อยนิด แต่เราก็ไม่ได้คาดหวังหรือเรียกร้องให้เขาได้รับค่าแรงสูงเหมือนประเทศพัฒนาแล้ว แต่เขาก็ควรได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม อีกทั้งการที่นายจ้างปล่อยปละละเลยไม่จัดสภาพการทำงานที่ปลอดภัยให้แก่ลูกจ้าง การกีดขวางการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสหภาพแรงงาน เหล่านี้ก็อยู่ในข่ายการกระทำที่ขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

นี่เป็นเพียง 2 ประเด็นที่ยกตัวอย่างขึ้นมาอธิบายว่า นักจัดซื้อจะต้องปรับวิธีคิดวิธีทำงานอย่างไรบ้าง เพื่อมิให้ไปละเมิด CSR โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งจะมีผลกระทบในทางลบอย่างไรร้ายแรงต่อกิจการของท่าน เพราะลูกค้าของท่านเขาก็จำเป็นต้องเลิกทำธุรกิจกับท่านถ้าท่านเพิกเฉยต่อ CSR